

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Základní škola Pohoří, okres Rychnov nad Kněžnou

Adresa: 518 01 Dobruška, Pohoří 96

Identifikátor školy: 600 097 382

Zřizovatel: Obec Pohoří, Pohoří 186, 518 01 Dobruška

Školský úřad Rychnov nad Kněžnou, Javornická 1501, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Termín konání orientační inspekce: 4. - 6. prosince 2000

Čj.	096 02/01-5124
Signatura	oi6bu101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Pohoří je málotřídní škola, která ve školním roce 2000/2001 vzdělává ve třech třídách 51 žáků. První třída je samostatná, ve druhé třídě se vyučují žáci 2. a 3. ročníku, ve třetí třídě žáci 4. a 5. ročníku. Ve škole pracují 4 pedagogické a 3 provozní pracovníci.

Žáci školy přecházejí do 6. ročníku plně organizovaných škol v Dobrušce. Součástí školy je školní družina, která je v provozu dvakrát týdně od 6:35 do 15:30 hodin a třikrát týdně do 15:00 hodin. Stravování žáků i zaměstnanců školy zajišťuje školní jídelna zřizovaná obcí, která je umístěná v areálu mateřské školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu inspekce byla sledována práce ve všech třídách. Hospitace byly uskutečněny v hodinách českého jazyka, matematiky, vlastivědy, anglického jazyka v kombinaci s matematikou a hudební výchovy u všech čtyř vyučujících.

Plánování a příprava výuky

Výuka ve všech ročnících probíhá podle schváleného vzdělávacího programu MŠMT Základní škola čj. 16847/96-2 a jeho doplňků. Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu, členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s učebními osnovami. Učebnímu plánu odpovídá i proporcionalita jednotlivých složek českého jazyka. Je dodržena kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky, nedochází k obsahové duplicitě tematických celků.

V době konání inspekce byly předloženy tematické plány pro výuku všech předmětů. Plány jsou jednotné, učivo je rozpracováno do jednotlivých měsíců školního roku. Plánování vychází z dostupných učebnic a je upravováno podle vzdělávacího programu.

Učitelky přistupují k přípravě na vyučování zodpovědně. Všechny hodiny měly promyšlenou strukturu. Vyučující používají řadu vlastnoručně připravených pomůcek a doplňující literatury. V hodinách je využívána didaktická technika.

Ve škole jsou vyučovány nepovinné předměty pohybové a sportovní aktivity v 1. a 2. ročníku a ve 3. až 5. ročníku a římsko-katolické náboženství. Jsou zavedeny čtyři zájmové kroužky. Pod vedením proškolené učitelky probíhá reedukace vývojových poruch učení.

Podmínky výuky

Dvě učitelky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na prvním stupni základní školy. Dvě vyučující, z toho jedna, která na část úvazku učí předměty s výchovným a praktickým zaměřením a na část úvazku vykonává funkci vychovatelky školní družiny, jsou z hlediska výuky bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost je v rozporu s § 2 odstavce 4 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tím je porušen § 51 odstavce 1, 3 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Tato skutečnost se nepromítá negativně do kvality výuky.

Prostory pro výuku z hlediska počtu místností a jejich velikosti odpovídají potřebám školy. Učebny jsou prostorné, vybavené dostatečným množstvím nábytku. Ve třídách je vždy umístěn žákovský nábytek dvou velikostí. Některé žákovské stoly a židle jsou nové s možností nastavitelného polohování. Třídy jsou vybaveny koberci, které jsou využívány v téměř každé hodině a o přestávkách. Tabule jsou uzpůsobeny pro psaní křídou, jejich kvalita je na dobré

úrovni. Třídy a chodby odpovídají psychohygienickým zásadám, jsou vymalované, vkusně a esteticky upravené. Výzdoba má funkční charakter.

Tělocvična používaná základní školou i obcí je umístěna mimo budovu školy, v její těsné blízkosti. Je zařízena pro výuku tělesné výchovy. Nedostatkem je nevyhovující vytápění, což znemožňuje výuku hlavně v zimních měsících.

Okolí školy je upravené, v letošním roce přibyl nový chodník. Zřizovatel investuje každým rokem do oprav školní budovy nemalé částky. Budova je 120 let stará a při povodni v roce 1998 byla značně poškozena. V dalších letech plánuje obec zateplení budovy, výměnu oken a opravu střechy.

Organizace, formy a metody výuky

Ve sledovaných hodinách byla struktura a stanovené cíle přiměřené věku žáků prvního stupně základní školy. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Pracovní tempo žáků bylo rychlé, vyučovací čas byl využíván s vysokou efektivitou.

Ve vyučování byl vytvářen prostor pro individuální potřeby a schopnosti žáků průměrných a žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Žáci s rychlejším pracovním tempem měli vždy připravenou práci navíc, byli aktivizováni zadáváním problémových otázek.

Časový sled výuky dvou ročníků v jedné třídě byl vyvážený, práce v odděleních byla rovnoměrně rozdělena. V hodinách docházelo k častému střídání činností, byly využívány především tradiční vyučovací metody. Učitelky důsledně uplatňují názorné vyučování a spojení teoretické výuky s praktickým využitím. Často bylo zařazováno skupinové i párové vyučování. Učitelky přiměřeně zařazovaly relaxační chvíle, které měly různou podobu. V hodinách je využívána didaktická technika. Ve většině hodin byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. V úvodu vyučovacích hodin byl téměř vždy sdělen výchovně vzdělávací cíl. Všechny sledované hodiny byly na závěr zhodnoceny, byla oceněna práce žáků a učitelky provedly shrnutí učiva s výhledem do příštích hodin.

Škola v letošním roce vykazuje sedm integrovaných žáků. Všichni jsou zapojováni do společné práce, řeší jednodušší zadání úkolů nebo úkol plní částečně.

Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Motivace a hodnocení

Motivace v hodinách vycházela ze znalostí a zkušeností žáků. Všichni žáci mají dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru a sdělení svých zkušeností a poznatků. Opakované učivo navazovalo na probranou a procvičenou látku. V hodinách byla zaznamenána cílená úvodní motivace, která pozitivní formou prolínala celou vyučovací jednotkou. Učitelky často používaly pochval a povzbuzení. Žáci byli oceňováni za snahu a aktivitu při vyučování. Hodnocení bylo vždy objektivní a zdůvodněné. Výsledky byly dle možností a rozsahu práce sdělovány ihned, výsledky písemných prací druhý den. Frekvence hodnocení známkou byla přiměřená. Učitelky respektovaly žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Úroveň písemného projevu žáků je velmi pěkná. Sešity jsou pravidelně kontrolovány a opravovány.

Interakce a komunikace

Komunikace při výuce byla založena na vzájemné důvěře. Již od prvního ročníku učitelky důsledně dbají na akceptování dohodnutých pravidel komunikace. Žáci dostávali v průběhu hodin dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností. Učitelky respektovaly osobnost každého žáka. Spolupráce mezi žáky navzájem a mezi žáky a učitelkami je na dobré úrovni. Žáci se vyjadřují většinou srozumitelně s občasnými nespisovnými výrazy. Jsou vedeni k odpovídání celou větou. Při práci v odděleních je zřejmá tolerance a snaha o vzájemnou

pomoc. V hodinách panovala přátelská a pracovní atmosféra bez rušivých vlivů.

Verbální a neverbální projev všech vyučujících podporuje kladný vztah žáků ke škole. Žáci nejsou stresováni, učitelkám plně důvěřují a reagují zcela přirozeně a spontánně.

Hodnocení kvality vzdělávání

Oblast plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Personální a materiální podmínky výuky jsou velmi dobré, psychohygienické podmínky jsou rovněž velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky mají velmi dobrou úroveň. Oblast motivace a hodnocení je velmi dobrá. Velmi dobrou úroveň vykazují interakce a komunikace.

Úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy má zpracovaný materiál Plánované koncepční záměry ZŠ v Pohoří z dubna 1997. Má ujasněnou představu o potřebách školy v dlouhodobějším horizontu. Koncepční záměry podrobněji rozpracovala po svém jmenování do funkce ředitelky školy v materiálu Koncepční záměry a úkoly ZŠ Pohoří v období 1997 až 2001. Hlavními prioritami je udržet naplněnost školy, příprava žáků na přechod do spádových škol a vytváření klidné atmosféry mezi žáky i v pedagogickém kolektivu.

Ze střednědobého plánování má ředitelka zpracovaný roční Plán práce, ve kterém formuluje hlavní úkoly výchovně vzdělávacího procesu. Plán práce vychází z koncepčních záměrů ředitelky. Pozornost je v něm věnována práci s problémovými žáky. Hlavním záměrem pro letošní rok je zlepšit vyjadřovací schopnosti žáků, zvýšit kvalitu písma a úpravu písemných prací a zlepšit kultivovanost jejich chování a vystupování na veřejnosti. Roční plán práce je opatřen podpisem ředitelky a datem schválení na pedagogické radě. Jsou v něm pevně stanoveny termíny jednání pedagogické rady, třídních schůzek a dalších důležitých akcí.

Krátkodobé plánování vychází z každodenního kontaktu všech pracovníků školy. Realizaci jednotlivých akcí školy jsou v plánu práce pověřeni konkrétní pracovníci. Aktuální úkoly a vzniklé problémy jsou řešeny okamžitě.

Koncepční záměry a roční plán tvoří ucelený systém plánů s vymezenými základními cíli. Plány jsou reálné a tvoří funkční součást řízení školy.

Plán hospitační činnosti je zpracován rámcově. Ředitelka má v letošním školním roce obě učitelky začínající. Tematické plány sestavovaly společně. Jsou zpracovány podrobně do jednotlivých měsíců.

Pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení jsou zpracovány individuální plány. Reeducaci celkem sedmi žáků se věnuje ředitelka školy, která prošla speciálním kurzem.

Organizování

Vzhledem k velikosti školy a počtu pracovníků není stanovena struktura v samostatném organizačním řádu.

Ve škole pracují ředitelka školy, dvě učitelky, vychovatelka školní družiny, která na část

úvazku učí výchovné předměty, školnice, uklízečka a topič. Kompetence provozních pracovníků jsou jasně stanoveny v pracovních náplních, které jsou vyvěšeny na chodbě školy, opatřeny datem a podpisem a jsou každým rokem s pracovníky projednávány.

Organizace provozu školy odpovídá obecně závazným právním předpisům se zohledněním místní situace.

Z povinné dokumentace školy byla kontrolována podkladová dokumentace včetně Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků, rozvrhy hodin, záznamy z pedagogických rad, osobní dokumentace žáků, školní řád, kniha úrazů, evidence majetku, personální dokumentace a Výroční zpráva za školní rok 1999/2000.

Dokumentace je vedena zodpovědně, v souladu s právními normami a doporučeními MŠMT. Formální nedostatky byly odstraněny v průběhu konání inspekce.

Školní řád je stanoven v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů a je vyvěšen na chodbě školy, v ředitelně a ve všech třídách. Je opatřen datem, razítkem a podpisem ředitelky školy a datem projednání na pedagogické radě. Je dále rozpracován na vnitřní řád školní družiny.

Rozvrh hodin je sestaven dle platných předpisů. Dozory na chodbách, v šatně a ve školní jídelně jsou zajištěny a jejich rozpis je součástí vnitřního řádu školy.

Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, která se schází pětkrát ročně. Provozní porady se nekonají. Příprava a zajištění konkrétních akcí, přenos informací a analýza výsledků kontrol jsou založeny na každodenním osobním kontaktu pracovníků školy. Interpersonální vztahy jsou velmi pěkné. Nezastupitelnou úlohu pro zajištění informovanosti žáků mají třídní učitelky, nástěnky ve třídách a na chodbách školní budovy.

Plán práce školy je vyvěšen ve vývěsní skříňce školy. Nejméně třikrát ročně píše učitelky zprávy o činnosti školy a vydařených akcích do regionálního tisku.

Aktuální informace jsou přenášeny ústně. Osobní data žáků a osobní dokumentace zaměstnanců jsou zabezpečeny proti zneužití. Rodiče jsou o prospěchu a chování žáků informováni čtyřikrát ročně na třídních schůzkách. V případě závažnějších problémů jsou vyzváni k osobní návštěvě školy. Rodiče mají možnost kdykoliv navštívit vyučování. Ke konci školního roku pořádá škola výstavku prací žáků spojenou se dnem otevřených dveří. Žákovské knížky obsahují zápisy o konkrétním učivu, ze kterého byl žák klasifikován.

Spolupráce s obcí je bezproblémová. Pokud je ředitelka pozvána, navštěvuje jednání obecního zastupitelstva. Škola přispívá k organizování akcí pořádaných obecním úřadem, využívá spolupráce s místními organizacemi. Každoročně jsou zváni rodiče dětí z mateřské školy do vyučování. Ředitelka školy se snaží usnadnit co nejvíce adaptaci dětí do školního prostředí. Několikrát za rok jsou organizovány společné akce se spádovou školou. Žáci s učitelkami mají možnost navštívit vyučovací jednotky, jsou pořádány hry, soutěže a olympijské dny.

Při povodni v roce 1998 byla zcela zničena místní knihovna pro veřejnost. Ředitelka školy společně s učitelkami vyřadily poškozené a zničené knihy a v současné době je knihovna připravena k novému otevření v prostorách školy.

Vedení a motivování pracovníků

K vedení pracovníků je využíváno především jednání pedagogických rad a každodenního setkávání při řešení aktuálních situací ve škole. Ředitelka je výrazně demokratický typ, při prosazování zásadních požadavků dokáže být rozhodná. Mezi pracovníky a vedením školy nedochází ke konfliktům, interpersonální vztahy jsou velmi pěkné.

Ředitelka školy podporuje účast na dalším vzdělávání. Nová učitelka zahájila kurz reedukace a kompenzace specifických vývojových poruch učení. Učitelky se vzdělávají v rámci seminářů a akcí pořádaných akreditovanými centry dalšího vzdělávání, ředitelka školy soukromě studuje cizí jazyk na státní jazykové škole. Dosud absolvovala ředitelka školy následující kurzy a vzdělávací akce : Řídící práce ředitele málotřídní školy, Metodické kurzy anglického jazyka, Náslechy a rozborů hodin anglického jazyka, Hospitace a pohospitační rozhovor, Reedukace specifických vývojových poruch učení.

Pracovníci školy byli seznámeni se zásadami hodnocení práce pro přiznání osobního příplatku a odměn. Odměňování pracovníků je prováděno na základě splnění mimořádných úkolů a osobních aktivit při zlepšování klimatu školy. Lidský potenciál je využíván při přidělování výuky dle zaměření pedagogů, především u předmětů s výchovným zaměřením a zájmových kroužků.

Kontrolní mechanismy

Ucelený systém vnitřní kontroly zahrnující kontrolu jednotlivých oblastí práce školy není v písemné formě vypracován. Ředitelka má pouze rámcově zpracovaný plán hospitační činnosti. Kontrolu provozu školy provádí průběžně. Sleduje čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu, lhůty k provádění předepsaných revizí technických zařízení, stav budovy.

Plán hospitační činnosti je strukturován po měsících. Je zaměřen na průběh výchovně vzdělávacího procesu u obou začínajících učitelek, plnění osnov, soulad výuky s tematickými plány, kontrolu vedení povinné dokumentace a úroveň organizace, forem a metod výuky. Hospitační záznamy vede ředitelka v sešitě zavedeném pro tento účel. Obsahují kromě zápisu o průběhu hodiny i rozbor z hlediska kladů a nedostatků, někde i doporučení.

Na pedagogické radě probíhá kontrola plnění usnesení z minulého jednání, plnění pravidelných úkolů se uskutečňuje denně při běžném kontaktu pracovníků podílejících se na výchovně vzdělávacím i provozním zajištění chodu školy.

Hodnocení vědomostí žáků je prováděno dílčími písemnými prověrkami, ústním zkoušením i dalšími hodnocenými aktivitami především v předmětech s výchovným a praktickým zaměřením. V pátém ročníku jsou využívány výstupní prověrky z předmětů český jazyk, matematika, vlastivěda, literatura a geometrie. Výsledky žáků jsou porovnávány s prověrkami na druhém stupni spádové školy. Jiné evaluační nástroje, které by umožňovaly širší srovnání, nejsou využívány.

Škola vykazuje velmi dobrou připravenost žáků při přechodu do vyšších ročníků spádových plně organizovaných škol. V průměru jeden žák odchází studovat na víceleté gymnázium.

Hodnocení kvality řízení

Oblast plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků i kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků pozitivně ovlivňuje demokratický styl řízení ředitelky školy.

Celkově je kvalita řízení základní školy hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace základní školy, dotazník pro ředitelku školy před inspekcí ze dne 28. 11. 2000,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané Školským úřadem Rychnov nad Kněžnou dne 7. dubna 2000,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 ze dne 31. července 2000,
- Inspekční zpráva čj. O-10-03/9798-017 ze dne 18. 11. 1997,
- Plánované koncepční záměry ZŠ v Pohoří z dubna 1997,
- Koncepční záměry a úkoly ZŠ v Pohoří v období 1997 až 2001 ze září 1997,
- Vnitřní řád školy ze dne 4. září 2000,
- Plán práce školy na školní rok 2000/2001,
- rozvrhy, třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků ve školním roce 2000/2001,
- tematické plány učitelů ve školním roce 2000/2001,
- individuální plány pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení ve školním roce 2000/2001,
- Kniha úrazů vedená v roce 2000,
- personální spisy pracovníků školy,
- zápisy z jednání pedagogických rad ve školních letech 1999/2000, 2000/2001,
- záznamy z hospitací ve školním roce 1999/2000, 2000/2001,
- vzorky žákovských knížek, deníčků a sešitů ve školním roce 2000/2001,
- učební plán školy pro školní rok 2000/2001,
- Vnitřní řád školní družiny ze dne 4. září 2000.

ZÁVĚR

Základní škola Pohoří, okres Rychnov nad Kněžnou poskytuje základní vzdělání v rozsahu 1. – 5. ročníku. Plní svoji výchovně vzdělávací funkci na velmi dobré úrovni. Rovněž řízení základní školy je velmi dobré.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schválenému učebnímu plánu jsou využívány efektivně. Od poslední inspekční kontroly v roce 1997 došlo k výraznému zlepšení práce tehdy začínající ředitelky školy. Nedochází k porušování platných předpisů ve vedení povinné dokumentace školy a školní družiny. Ředitelka postupně realizuje a prosazuje požadavky na zlepšení kvality a podmínek výchovně vzdělávacího procesu. Došlo ke zlepšení celkového stavu školní budovy a okolí a materiálního vybavení školy.

Celková úroveň kvality vzdělávání a kvality řízení školy je na velmi dobré úrovni.

Výrazná pozitiva

- zlepšený stav školní budovy, interiérů, postupné dovybavování pomůcek školy i školní družiny,
- velká nabídka zájmových činností v době mimo vyučování,
- příjemné psychosociální klima školy,

- vstřícný vztah vyučujících k žákům,
- výrazné prvky demokratického způsobu řízení školy s aktivním zapojením žáků do života školy,
- zřízení veřejné knihovny pro dospělé i děti, vyřazení poškozených a zničených knih při povodni v roce 1998,
- pečlivá příprava pedagogů na vyučování, výroba vlastních pomůcek k výuce.

Výrazná negativa

- chybějící odborná způsobilost dvou učitelek pro výuku předmětů na prvním stupni.

Doporučení

- usilovat o získání odborné způsobilosti učitelky,
- upravit školní hřiště pro výuku atletiky,
- ve spolupráci s obcí vyřešit vytápění tělocvičny.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Martina Bělková

Martina Bělková v. r.

V Rychnově nad Kněžnou dne 2. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. ledna 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Eva Bělohlávková

Eva Bělohlávková v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad - referát školství	2001-01-29	096 28/01-5124
Zřizovatel	2001-01-29	096 27/01-5124

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly.